

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VI. Cùm contra.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

his modis pignus solvitur. dummodo alienatio secuta sit, sicuti Bartolus ibi docet. Idemque est, si creditor consenserit, ut pignus filiae in dotem daretur *L. Lucius 21. ff. eodem.* propterea si creditor consentiat, rem sibi pignori obligatam alteri obligari, jus pignoris amitti &c. *L. Paulus 12. ff. quibus modis pignus solvitur.* Verum non absolute & omnimode in hoc casu jus amississe censetur, sed ejus tantum respectu, cui postea rem obligari consensit, ut videl. ipsi postponendus sit juxta *Glossam in L. 3. cod. de remissione pignoris. Glossam marginalem in cit. L. Paulus v. remisisse.*

Notandum tertium. Tametsi rem pignori obligatam creditor à quovis ejus possessore vindicare possit, donec ipsi pro debito satis factum sit, & ita pignoris obligatio sublata, *L. si cum 66. ff. de evictionibus,* tamen possessor liberatur, si solvat id, quod creditori debetur *cit. L. Paulus. S. qui pignoris.* Quam ob rem agens pignoratitia actione potest libellum alternativè formare, vel in rem in rem pignoris mittatur, vel debitum, & utriusque causa pignus constitutum fuit, possessor exolvat, uti ex hoc *c. apparet, & notavit Imola hic n. 3. Abb. n. 4.*

Notandum quartum. Si dos uxoris in periculo versetur, quia maritus ad inopiam vergit, vel bona sua dissipat, vel abiens est, ejusque bona iudicis auctoritate distrahantur, tunc uxor dotem suam exigere potest, & pro ejus recuperatione, actione hypothecaria agere etiam adhuc constante matrimonio *L. ubi 29. cod. de jure dotium,* ubi additur, quod pacta dotalia nihilominus integra maneat, & dos mulieri affectu alienari non possit, sed ad sustentationem ejus, & mariti, ac filiorum applicari. Quà de re dixi *lib. 3. tra. 4. c. 15. n. 7.*

Notandum quintum. Uxor pro securitate dotis habet tacitam, seu ipsa lege constitutam hypothecam, eamque valde privilegiatam in omnibus mariti bonis. Hac de re dixi *lib. 3. tra. 2. c. 11. assertione 5. de re dixi lib. 3. tra. 4. c. 13. n. 8. addit verò Gl. hic*

v. maleficium, quòd simili ratione bona omnia Prælati Ecclesiæ obligata sint pro mala administratione, sicuti & bona tutoris, ac curatoris pupillo, aut minori *L. si mater cod. in quibus causis pignus. L. ult. cod. de legitima tutela.* Ecclesia autem jure minoris gaudet, *c. 3. de in integrum restitutione.* Accedit, quòd Prælati veluti spirituale quoddam matrimonium cum Ecclesia sua contrahit, ab ea sustentationem, & honorem accipiens, ut merito ejus bona, sicuti mariti erga uxorem, obligata Ecclesiæ esse debeant.

CAPITULUM VI.

Cum contra.

PARAPHRASIS.

Laurentius pecunias mutuas acceperat à quodam creditore, hypothecæ nomine obligatis quibusdam possessionibus: eo creditore mortuo hæredes ejusdem dictas possessiones pignoris nomine obligarunt G. civi Anagnino; contra hunc filius Laurentij coram Pontifice Innoc. III. actionem instituit, nomine R. atque ostendit, tum ab ipso G. tum à prioribus, qui hypothecæ nomine possessiones tenuerant, tantum perceptum esse, ut fructus sorti æquantur, idèòque dissoluto pignore possessiones sibi restitui petivit. Innocentius respondit, cum fructus percepti à creditore, in sortis solutionem computari debeant, secundum Canonicas sanctiones, in proposito autem casu tantos fructus creditor percepit, ut totum debitum, ipsamque pignoris obligationem dissolverint, idèò possessiones R. filio Laurentij, ad quem hoc Pontificis rescriptum destinatur, restituendas esse, ac proinde se mittere executorem, à quo in corporalem possessionem inducatur.

SUMMARIUM.

1. Rem pignori obligatam potest creditor alteri etiam obligare, non tamen pro majore quantitate deberi.

N n 2

2. Fr

2. *Fructus pignoris ad debitorem pertinent, in sortem computandi, si a venditore percipiuntur.*

Notandum primum. Creditor, cui res pignori obligata est, potest eam alteri, sed non pro maiore quantitate debiti obligare *L. 1. & 2. si pignus pignori datum sit*. Verum dissoluto iure pignoris, quod in eo habebat primus creditor, quia solutio ipsi facta fuit (solutio enim debiti tollit pignoris obligationem) extinguitur jus pignoris in secundo creditore, quippe cum à priore creditore causam seu jus dependens habeat, *cit. L. 2. iuncta Glossa & L. Lex 31. ff. de pignoribus*. Non posse autem ultra tres vices pignoris obligationem extendi dicunt Doctores cum Durando *in speculodib. 4. p. 3. tit. de pignoribus. n. 22.* & sequitur *Abb. hic n. 7.* ne alioquin in infinitum adeatur, à quo & natura abhorret, *argum. c. 2. de rescriptis in 6.*

2. Notandum secundum. Fructus ex pignore percepti pertinent ad debitorem, tanquam dominum pignoris, & ideo, si creditor eos percipiat, in sortem computare debet, ita, ut quantitatem debiti diminuatur, imò penitus dissolvant, si tantum perceptum fuit ex fructibus, quantum debitum ipsum, & expensæ factæ in rem pignoris nomine obligatam aestimantur. Ita *hic & in cit. c. 1. & 2. de usuris, & in L. 1. & seqq. ff. de pignoratitia actione*. Ex pignore percepti fructus (*dicitur in L. 1.*) computantur in debitum, & si sint sufficientes, solvitur actio, & reditur pignus. Additur verò *in L. 3.* non tantum eos fructus in rationem exonerandi debiti computandos esse, quos creditor percepit, sed etiam quos percipere potuisset, & per negligentiam intermisit, ubi in rubrica ex Baldo dicitur, fructus, qui debuerant percipi, extenuant sortem, sicuti percepti.

Præterea *in L. si creditor 7. Cod. eodem* habetur, quòd creditor damnum in decidendis arboribus, domibusque destruendis, ab ipso datum in rationem, seu compensationem debiti deducere debeat; & si dolo, vel

culpa rem pignori subditam deteriorem locerit, eo nomine pignoratitia actione tenetur, ut talem restituat, qualis fuerat tempore obligationis; sumptus tamen necessarios, quos circa rem oppigneratam fecit, expetere non prohibetur, *cit. L. si creditor. Vide quæ docui lib. 3. tra. 4. c. 30. n. 7.*

Notandum tertium. Licet pignoratitia actio personalis sit *secundum Gl. receptam in rubrica ff. de pignoratitia actione*, tamen in rem scriptam, ut saltem utilis pignoratitia actio debitori post debiti solutionem factam concedatur adversus alium pignoris detentorem, quocum primus debitor non contraxit, prout colligitur ex *l. 1. & tradit Imola hic n. 9. & Abb. n. 6.* sumitur ex *L. 1. eod. si pignus pignori datum sit.*

CAPITULUM VII.

Significante.

PARAPHRASIS.

Civis Pisanus R. à concive suo G. ducentis quinquaginta libris mutuo acceptis datum suam ei obligavit, hac appellatione & juratâ promissione, nisi intra tempus definitum solutâ pecuniâ dominum pignoris obligatione liberaret, eam ulterius non repetere. Postea vero lapsus termini idem R. debitor perceptum ac fidelem, uti videbatur, pecunias numeratas creditoris transmisit, eas verò nuncius infideliter accepit non persolvit, sicuti ipsi mandatum transerat: & postea dictus R. ab Imperatore contentus fuit, uti ipsi G. satisfacere non posset, cum autem libertati restitutus fuisset, pecunias reddere volebat, quæ creditor recipere noluit, quia post tempus constitutum solutio offerebatur. Hæc cognitis rescribit Innoc. III. ad iudicandum cum pactum Legis commissoria in pignore reprobatum sit, atque dictus R. pignorem, quantum in ipso fuit, impleverit, quæ-